

витрат праці, економії коштів на оплату праці, зниженню собівартості продукції та підвищенню ефективності господарювання. Саме тому ця тема є дуже актуальною.

У будь-якій діяльності потрібно орієнтуватися на кінцеві результати діяльності, враховувати взаємозалежність витрат на різні види ресурсів. Зменшення трудомісткості продукції потребує додаткових видатків на оновлення інструментів та приладів, прогресивну технологію.

Для вдосконалення нормування праці на підприємстві доцільно провести зміни на галузевому рівні [4]:

- створити систему відновлення і розроблення міжгалузевих нормативів затрат;
- покращити організацію нормування праці на рівні підприємства;
- здійснити підготовку підвищення кваліфікації спеціалістів;
- розробити автоматизовані системи нормування праці;
- перевіряти повноту і достовірність облікової інформації;
- підвищення конкурентоспроможності підприємства за рахунок зниження затрат праці.

Нормування і організація праці досить складний процес, тому що розумова праця персоналу поєднує в собі не лише організаційні, адміністративні операції, а й аналітичні. У сучасному світі під нормуванням праці розуміють вид діяльності, який спрямований на встановлення оптимальних співвідношень між витратами та результатами праці, а також між чисельністю працівників та кількістю одиниць обладнання.

На нормування праці впливає і кон'юнктура ринку. Кожне підприємство намагається передбачати коливання споживчого попиту, проте часто цього зробити не вдається.

Отже, нормування праці на підприємстві виконує надзвичайно важливі функції, тому що норми є основою виробничого планування на всіх рівнях та організації виробництва і праці, підставою для правильного встановлення заробітної плати робітникам виробничої та невиробничої сфери, засобом врахування індивідуальних і колективних результатів праці, а також розповсюдження і закріплення передових ноу-хау. Крім того, нормування праці допомагає раціональному використанні робочого часу, впливає на покращення організації праці на виробництві. Розроблення нормативів сприяє вирішенню питань з нормування, створенню планів підприємства та його структурних підрозділів, визначення достатньої кількості устаткування і чисельності працівників. Ефективність виробництва досягається, коли забезпечується безперервність завантаження виробничих ділянок і робочих місць та максимально можлива безперервність руху предметів праці. Узгодження, оптимізація відмічених умов можливі при дотриманні ряду вимог до організації і управління виробництвом, які мають пряме відношення до нормування праці.

Список літератури

1. Багорова І. В. Нормування праці: навч. посіб. / І. В. Багорова. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 212 с.
2. Бондар О. С. Організація та нормування праці на підприємствах [Електронний ресурс] / О. С. Бондар, Я. С. Ковальська. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/35_OINBG_2012/Economics/6_122766.
3. Мороз В. С. Вивчення затрат часу методом «моментних спостережень» / В. С. Мороз // Економічні науки. – 2010. – Вип. 17. – С. 172 – 177.
4. Шатайло О. А. Організація нормування праці та шляхи його вдосконалення [Електронний ресурс] / О. А. Шатайло, Г. І. Капінос. – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=74498>.

УДК 338.432:330.341.1

Дідур Г. І.

к. е. н, доцент, доцент кафедри менеджменту,
Одеський державний аграрний університет

НАПРЯМКИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Актуальність активізації інноваційних процесів в аграрних підприємствах України зростає, оскільки саме впровадження інновацій сьогодні є необхідною умовою загального економічного розвитку аграрної сфери. Однак, на сьогодні в державі не сформовано чіткого механізму щодо стимулювання інноваційної діяльності в сільському господарстві, а саме не розроблено теоретико-методологічні засади його побудови, не визначено державну

політику підтримки інноваційно активних підприємств, не сформовано систему стимулювання.

Скорочення кількості інноваційно активних підприємств майже у 2 рази (табл. 1) за останні 3 роки, свідчить про наявність значних проблем у цій сфері і необхідність вживання невідкладних заходів.

Таблиця 1

**Характеристика інноваційно активних підприємств
Одеської області за напрямками інноваційної діяльності, 2013 – 2015 рр.**

Показники	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2015 р. до 2013 р., %
Інноваційно активні підприємства, усього од.	69	67	36	52,17
Напрямки інноваційної активності, од.:				
внутрішні науково-дослідні розробки	6	4	4	66,67
придбання науково-дослідних розробок	3	2	1	33,33
придбання машин, обладнання та програмного забезпечення	50	46	16	32,00
придбання інших зовнішніх знань	1	1	1	100,00
навчання та підготовка персоналу	12	6	-	x
ринкове запровадження інновацій	2	3	-	x
інші	4	4	3	75,00

Джерело: розраховано автором за даними [1]

Відповідно спостерігається тенденція до скорочення загального обсягу інноваційних витрат (табл. 2). Підприємства віддають перевагу придбанню інших зовнішніх знань, однак, при цьому, значно збільшилися витрати на внутрішні науково-дослідні розробки.

Таблиця 2

Стан інноваційної діяльності в підприємствах Одеської області, 2013 – 2015 рр.

Показники	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2015 р. до 2013 р., %
Впровадження інноваційних видів продукції, од.	87	82	58	66,67
Впровадження інноваційних технологічних процесів, од.	24	30	26	108,33
Обсяг реалізованої інноваційної продукції, що є новою для ринку, всього млн. грн	551,55	525,06	199,61	36,19
в тому числі за межі України, млн. грн.	114,47	102,00	64,04	55,95
Обсяг реалізованої інноваційної продукції, що є новою для підприємства, усього млн. грн.	365,22	173,64	344,81	94,41
в тому числі за межі України, млн. грн.	86,72	33,35	33,00	39,16
Загальний обсяг інноваційних витрат, млн. грн., в т. ч.:	91,03	323,89	49,67	54,57
на внутрішні науково-дослідні розробки	3,97	0,66	6,39	161,07
на придбання науково-дослідних розробок	0,39	0,30	0,14	37,08
придбання машин, обладнання та програмного забезпечення, тис. грн.	85,48	321,47	42,41	49,62
придбання інших зовнішніх знань, тис. грн.	0,02	0,01	0,46	2021,40
інші витрати, тис. грн.	1,17	1,47	0,26	21,93

Джерело: розраховано автором за даними [1]

Як зазначає Руденко Г. Р.: «інновації у сільському господарстві можна визначити як зміни, що вноситься суб'єктом господарювання у діяльність підприємства з метою підвищення конкурентоспроможності продукції на ринку» [2, с. 128].

Дослідивши специфіку інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств Кашук К. М. [3, с. 7] стверджує, що така діяльність формується під впливом масштабу виробничих систем товаровиробників, інвестиційної привабливості сільськогосподарського виробництва, інноваційного потенціалу аграрного сектора, стану його інноваційної інфраструктури, а також рівня співпраці сільськогосподарських підприємств з науковими установами.

За останні роки аграрна галузь виявляє значний потенціал: зростають обсяги виробництва, розвиваються нові напрямки, зростають валютні надходження від реалізації сільськогосподарської продукції. Виходячи з цього, активізація інноваційної діяльності аграрних підприємств дозволить пришвидшити позитивні тенденції розвитку галузі.

Враховуючи специфіку аграрного виробництва пропонуємо сільськогосподарським підприємствам зосередитися на основних напрямках інноваційного розвитку, що є актуальними у сьогоднішній час (рис. 1).

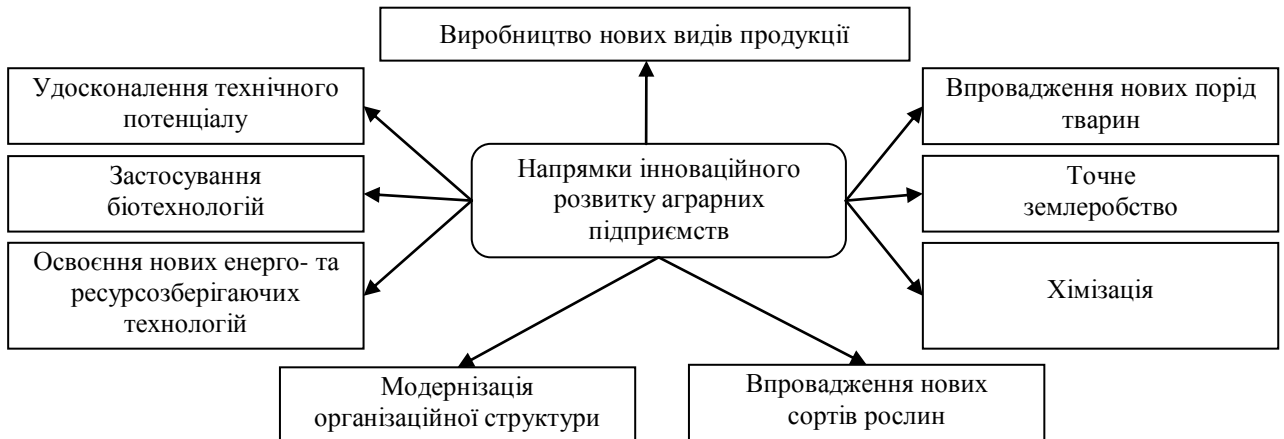

Рис. 1. Напрями інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств

Джерело: побудовано автором

Процес впровадження інновацій у сільському господарстві стримується кризовими явищами, що відбуваються в економіці України і, як наслідок, відсутністю фінансування і підтримки з боку держави. Особливості інноваційної діяльності в сільськогосподарському виробництві такі як сезонність, вплив природно-кліматичних умов, тривалість розробок, відсутність заходів стимулювання, недостатня інформованість щодо інновацій у галузі сільського господарства, відсутність зав'язків з науковими установами і низький розвиток інноваційних досліджень в сільському господарстві України, також є стримуючими факторами і потребують ефективного управлінського впливу.

Список літератури

1. Статистичний збірник «Регіони України 2017». Частина II [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України, 2017. – С.654-680. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.
2. Руденко Г. Р. Особливості впровадження інновацій у діяльність сільськогосподарських підприємств / Г. Р. Руденко // Бізнес Інформ. – 2015. – № 5. – С. 128 – 132.
3. Кашук К. М. Розвиток інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств на засадах провайдингу: автореф. дис. на здобуття наук ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» / К. М. Кашук. – Житомир, 2014. – 23 с.

УДК 339.3

Дубовик С. Г.

к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту в галузях АПК,
Сумський національний аграрний університет

УПРАВЛІННЯ ЛАНЦЮГАМИ ПОСТАВОК В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЇ

Зростання конкуренції між промисловими підприємствами на національному та світовому ринках, активізація інноваційних процесів загострюють необхідність формування додаткових конкурентних переваг із метою забезпечення стійкості позицій підприємств та розроблення перспектив для їх розвитку. Сучасні умови господарювання свідчать, що одним із таких засобів можуть бути ефективно діючі ланцюги поставок. Адже ефективні ланцюги поставок дозволяють підприємству підвищити шанси ринкового успіху інновацій, покращити показники розподільчої діяльності, посилити власний імідж як надійного партнера і тим самим закріпити та розвинути свій конкурентний статус.

Формування концепції ланцюга поставок можна пояснити причинно-наслідковим зв'язком, при цьому основними факторами, що впливають на формування ланцюга поставок є розвиток світової економіки, науково-технічний прогрес, глобалізація та зростання впливу споживачів.